

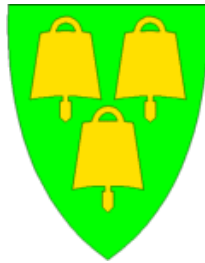

PLANBESKRIVELSE

FOR

KOMMUNEDELPLAN

HUMMELFJELL

Os Kommune

April 2011

Solvang og Fredheim AS
rådgivende ingeniører

Bakgrunn

Fremlagte planforslag fremmes av Os Kommune.

Planen er utarbeidet av Solvang og Fredheim as i samarbeid med administrasjonen i Os Kommune. Planen er endret av Os kommune i mars 2011 som en følge av innspill og innsigelser i høringsperioden.

Utbygging av skianlegget i Hummelfjell startet på midten av 1950-tallet da det første skitrekket ble bygd. Skianlegget har over tid utviklet seg med flere nedfarter og gradvis standardheving. På 1980-tallet ble det første hyttefeltet i tilknytning til anlegget anlagt.

I 2009 startet utbygging av ett større ski- og skiskytteranlegg i området med skistadion, løyper med lys, asfalt og kunstsnø.

Utviklingen av alpinanlegget og hyttefeltet, skiskytteranlegg med mer har medført en sterkere interesse for å etablere ulike aktiviteter i Hummelfjellet.

I tillegg har det vært behov for etablering av ett nytt masseuttak, sanering av ett eksisterende og medfølgende flytting av hovedvannkilden for Os.

Behovet for en arealavklaring i Hummelfjellet med tilhørende bresjødelta mot Halvmilenget har derfor vært stort.

Utarbeidelse av kommunedelplan for Hummelfjell ble vedtatt i forbindelse med kommunestyrets behandling av kommuneplan for Os den 27.11.2008.

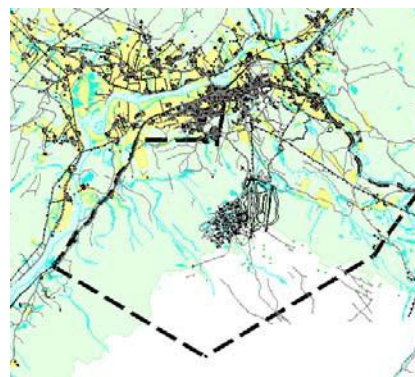
Beskrivelse av dagens situasjon i planområdet

Planområdet ligger syd for Os sentrum og strekker seg fra sentrum til toppen av Elvhøgda/Hummelfjell. Mot vest, nord og øst er planen i hovedsak avgrenset av jernbanen, Rv. 30 og Rv. 28.

Ca. 25 % av arealet innenfor planområdet ligger i snaufjellet.

Ca. 75 % av planområdet ligger i nordvendt helning. Langs fjellsiden går det ett bjørkeskogbelte før en ved ca. høydekote 700 kommer til furuskog.

Snaufjellet består av ett 5-20 m tykt løsmasselag over oppsprukket fjell. Av den grunn er det få større bekker i området.

Dalbunnen består i hovedsak av bresjøavsetninger i form av bresjøgroper, eskere og større avsetningsområder etter "Øver Glåmsjø".

Høydeforskjellen fra Os sentrum til toppen av fjellet (Elvhøgda) er 629 m.

I forkant av planarbeidet for ble det av Feste NordØst as utarbeidet en landskapsanalyse for området. For nærmere beskrivelse av området vises det til denne.

I forbindelse med denne landskapsanalysen ble det også utført en arkeologisk undersøkelse i området. Denne registrerte en rekke automatisk fredede kulturminner i form av fangstgroper, kullmiler og tufter. Mange av fangstgroperne ble registrert i systemer, og ønske om sammenhengende vern er fremkommet som resultat.

De sentrale deler av Hummelfjell ligger nært opp til Os sentrum og er derfor knyttet til offentlig infrastruktur for veg, vann og avløp. De tekniske anleggene er stort sett dimensjonert for den utbygging planen legger opp til.

E det første skitrekket ble bygd i 1957 har området vært mye brukt av alle aldersgrupper, til friluftsmål og alpinutøvelse. Skisenteret har også blitt ett utgangspunkt for turer i fjellet både sommer- og vinterstid.

Etttersom mye av fjellsiden er nordvendt, ligger denne i deler av året i skyggesiden. I Os sentrum er solen borte to måneder, skygget av Hummelfjellet.

Tilkomst til området er via kommunal veg. Nesten halvparten av tilkomstvegen har gang- og sykkelveg som fører frem til Kristofferegga boligfelt som ligger i kanten av planområdet.

Planen berører naturlig nok en rekke grunneiere. Disse er organisert i to grunneierlag; Os Grunneierlag og Nøra Østre grunneierlag. I tillegg har grunneierne i det sentrale utbyggingsområdet organisert seg i ett eget grunneierlag. Hytteeierne i hyttefeltet har etablert en egen hytteforening.

Snaufjellet er sameie som eies av samtlige grunneiere rundt Hummelfjellet.

Planstatus

Os Kommune har gjeldende kommuneplan vedtatt nov 2008. I denne er det en eldre kommunedelplan for Hummelfjell som inntil videre er gjeldende. Den delplan som her fremmes dekker ett større område enn gjeldende. Oråder som ligger utenfor gjeldende plan, men inne i ny plan er området pri da LNF-områder.

Planavgrensningen dekker også deler av gjeldende delplan for Os sentrum og reguleringsplan for samme. Gjeldende delplan og reguleringsplan for disse oppheves ved stadfesting av denne kommunedelplan for de arealer som kommer inn under ny plan.

Følgende reguleringsplaner innenfor delplanområdet skal opprettholdes og gjelde foran kommunedeplanen:

- Hummelfjell Hyttegrend
- Hummelfjell Hyttegrend II
- Hummelfjell Hyttegrend III
- Korsegga Grustak

Opparbeidelse av ski- og skiskytteranlegget ble igangsatt som enkelttiltak med byggemelding.

Parallelt med kommuneplanprosessen har det pågått tre reguleringsprosesser i området.

- Reguleringsplan for Stormoen. Skiskytteranlegget og sentrumsområdet rundt dette.
- Reguleringsplan for Hummelfjell. Alpinanlegget med bakker og sentrumsoråde.
- Reguleringsplan for vanndam. Vannmagasin for snøproduksjonsanlegg.

Alle planprosesser i Hummelfjell har til hensikt å fremme utvikling i Hummelfjell i tråd med kommunens næringsplan.

Planforslaget

Nasjonale og lokale føringer for planarbeidet.

Nasjonale retningslinjer for arealpolitikk, som ligger til grunn for denne plan er opplistet i planprogrammet.

Her er en oversikt over disse og øvrige dokument som ligger til grunn for denne plan:

Vi har:

1. Andre kommunale planer
  - Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett, friluftsliv og kulturbygg
  - Beredskapsplan
  - Rammeplan for avkjøringer
  - Handlingsprogram for anlegg og områder for idrett, nærmiljø, friluftsliv og kultur
2. Regionale retningslinjer
  - Fylkesplan for Hedmark 2009 -2012 og Regionale utviklingsprogram for Hedmark med tilhørende tematiske fylkesdelplaner
  - Fylkesdelplan Reiseliv
  - Strategiplan for jordbruket, Nord-Østerdal
  - Strategiplan for skogbruket i Hedmark
3. Nasjonale retningslinjer
  - Nasjonale føringer for fylkes- og kommuneplanleggingen er oppsummert i rundskriv T-2/98
  - Bruk av utmarksområder
  - St melding nr 21, Hjarte for hele landet
  - RPR for barn og unge i planlegging
  - Rundskriv- universell utforming

Oversikt over andre utredninger og dokumenter som ligger til grunn for planen:

- Overordnet landskapsanalyse for Hummelfjell Feste NordØst as
(Denne sammenfatter de fleste lokale registreringer)
- Rapport fra arkeologisk registrering Hedmark Fylkeskommune
- Vurdering av Hummelfjellets behov for alpin satsing Norsk Turistutvikling as
- Reiselivsmessig utvikling av Hummelfjell Norsk Turistutvikling as
- Kommuneplan for Os Samfunnsdel Os Kommune
- Grusressurser i Os Kommune Cowi as

Hovedmålsetting for Hummelfjell

Os kommune har ved ulike sammenhenger slått fast at Hummelfjell er og skal være ett fremtidig satsningsområde innen reiseliv, idrett og friluftaktiviteter.

Denne planen åpner for at alvindelen skal gis mulighet for utvidelse, det skal tilrettelegges for ca. 500 hyttetomter, og det skal etableres 2000 varme senger.

Hovedgrep

For å legge til rette for de målsettinger som er gitt for Hummelfjell gjøres noen hovedgrep:

- Adkomst utbedres fra Os sentrum til senter av Hummelfjellet. Tiltaket kan gjennomføres i ulike etapper
- Moen foran dagens alpinsenter, Stormoen, tas i bruk til overnatting , aktiviteter og servicefunksjoner.
- Hytteområdet utvides med ca. 330 nye tomter mot vest

Det har vært vurdert å åpne for en stor utvidelse av alpintilbudet ved at heiser og nedfarter kan bygges til toppen av Elvhøgda. Tiltaket bygger på rapport fra Norsk Turistutvikling som anbefaler en slik utvidelse for å kunne lykkes i alpinmarkedet. En forutsetning for å kunne starte opp en slik utbygging vil være at utbygger kan dokumentere hvilke tiltak som må til for å kunne sikre snø i nedfartene, at en ut fra klimatiske registreringer finner en slik utbygging forsvarlig og hvilke miljømessige konsekvenser en slik utbygging fører med seg. Tiltaket er her tatt ut av planen i påvente av bedre grunnlagsdata for utbygging.

Det har vært sentralt å legge til rette for ”varme senger” i nærområdet til ski- og skiskytteranlegget og alpinanlegget. Samtlige utbygginger her forutsetter at hytter og leiligheter kan leier ut.

For å sikre området som ett aktivitets- og friluftsområde har det vært sentralt å sikre grønne korridorer mellom Os sentrum og Hummelfjellet og legge til rette for turløyper både for sommer- og vintertid i nærområdet.

Ved siden av utvikling av Hummelfjell som reiselivsdestinasjon er det et overordnet mål å sikre viktige grusressurser på Halvmilengområdet, samtidig som en avvikler grusuttak sentralt i friluftsområdene nært Os sentrum. En konsekvens av å åpne nye massetak er at det må etableres ny hovedvannkilde for Os.

Ved siden av nye grep i og rundt Hummelfjell er tiltak rundt grusressurser og vannforsyning ett hovedgrep i denne plan.

Arealbruk

Det totale areal innenfor planområdet er på 15.6 km²

Ca 15 daa dyrka mark foreslås omdisponert i planen. Ulike alternativer har vært utredet for å unngå bruk av dyrkamark.

Arealregnskap for de ulike utbyggingsområdene fremgår av konsekvensutredningene.

Kulturminner

I planområdet er det registrert 91 automatisk fredede kulturminner i form av fangstgroper. Det er registrert 79 kullmiler og 5 tufter. Fangstgropene ligger spredt over hele planområdet, men mange av dem ligger konsentrert i sammenhengende system. Noen av disse fangstgravrekkene ligger sentralt i forhold til aktuelle utbyggingsområder. En vesentlig utfordring i planarbeidet har vært å finne kompromiss mellom vern og ønske om utbygging. Det har derfor vært en løpende dialog mellom kommune og vernemyndighetene. Planen viser en kombinasjon av sammenhengende vern og punktvern av fangstgravene.

Bebyggelse og anlegg

For all bebyggelse har en tatt hensyn til de føringer som ligger i plan og bestemmelser for kommuneplan for Os kommune.

Boligbebyggelse

Forslaget til nye boligområder er tatt ut av planen etter innsigelse.

Konklusjon av KU for boligområdene:

En kan ikke se at utbygging av disse områdene til boligformål vil medføre vesentlige negative konsekvenser for natur, miljø eller andre samfunnsinteresser. Utbygging kan ha positiv innvirkning på utviklingen i Hummelfjell og Os sentrum.

Fritidsbebyggelse

Pr. i dag er det regulert ca. 200 hyttetomter i Hummelfjell hvorav 165 er solgt. Selv om markedet er noe roligere akkurat nå, er det ganske snart behov for å utvide hytteområdene. Dette vil skje med utvidelse av eksisterende felt mot vest, og ved at det legges ut to nye felt vest for fangstgravrekke.

For å unngå for mye gjennomgangstrafikk gjennom eksisterende felt foreslås å legge ny hovedadkomst nedenfor eksisterende felt. For å nå avsatte områder i vest må en krysse fangstgravrekka.

For områdene til fritidsformål bygger en videre på gjeldende planbestemmelser for de nyeste Eksisterende felt. I tillegg ligger det føringer i kommuneplan for utforming av bebyggelse. Disse tas inn i bestemmelsen. Område F2 er noe brattere enn de øvrige felt. Her legges det derfor inn andre bestemmelser hva angår bl. a bygningsstørrelse.

Konklusjon av KU for områder til fritidsformål:

En kan ikke se at utbygging av disse områdene til fritidsformål vil medføre vesentlige negative konsekvenser for natur, miljø eller andre samfunnsinteresser. Området egner seg til utbygging, men må tilpasses landskapet for å unngå dominerende, negativ effekt også på lang avstand. Området er viktig for annen næringsmessig drift og utbygging av alpinanlegg.

Områder for råstoffutvinning

Områdene øst i planområdet består av bresjøavsetninger med rike grusforekomster. Det er viktig å sikre disse områdene mot nedbygging. Samtidig er det et samfunnsmessig vesentlig ønske om å få avviklet ett eksisterende masseuttak som ligger nært skole, idrettsanlegg og sentrale friluftsområder.

Planen viser ett nytt område for masseuttak hvor det allerede er ett masseuttak i drift. Foretatt masseberegninger av det området som er avsatt i planen viser at dette området inneholder 1,6 millioner m³ masse som ved ett årlig forbruk på 20.000 m³ dekker ei driftstid på 80 år. Området berører flere grunneiere og det er ett ønske å begrense antall uttak i området.

For å sikre samtlige grunneiere utbytte av masseuttaket umiddelbart, vil en gjennom planbestemmelsene både i denne plan og i reguleringsplan stille krav om felles planlegging og derigjennom avklare antall uttak som aksepteres.

En konsekvens av nytt område for masseuttak er at dette berører sikringssonen for hovedvannforsyningen for Os sentrum. Etter høringsrunde er områdets avgrensning endret slik at sikringssona ikke berøres. Arbeidet med utredning av ny vannkilde bør imidlertid holde frem for å få en mer naturlig avgrensning av området for masseuttak.

Bestemmelsen hvor det forutsettes at ny hovedvannkilde må etableres før man kan utvide massetaket utover eksisterende reguleringsplan beholdes derfor.

Det forutsettes derfor at det må etableres ny hovedvannkilde. Område for dette ble foreslått på Halvmilenget og prøveboringer er foretatt, men uten å finne vann. I planen legges kun nye områder for råstoffutvinning utenfor eksisterende beskyttelsessone for vannanlegget. Områder som ligger innenfor eksisterende reguleringsplan for Korseggan kan fortsatt utnyttes som tidligere vedtatt i reguleringsplan.

Det søkes etter nye områder for prøveboring. Sikringssoner for ny kilde må legges i denne delplanen på ett senere tidspunkt og utvidelse av eksisterende uttak eller åpning av nytt kan ikke skje før ny hovedvannkilde er etablert.

Konklusjon av KU for område for råstoffutvinning:

Området egner seg til uttak, da massen er god. Usikkerhet om det vil være ett eller flere uttakspunkt. Ved ett uttak vil sikringsarbeidet bli enklere, og større mulighet for etappevis uttak og drift. Ressursen bør planlegges som helhet for å utnytte størrelsen på ressursen.

Uttakets innvirkning på grunnvannet må avklares i forkant av økt uttak og aktivitet.

Uttak i hele området har middels negative konsekvenser for naturområdet og naturressursene. Størrelsen på ressursen som helhet gir middels positive konsekvenser ved uttak.

Næringsområder

Planen viser flere større og mindre områder til næringsformål. Disse områdene har ulike karakterer og formål. Nordvest i planen, langs rv. 28, ligger det tre mindre eksisterende områder som nyttes til trebearbeidende virksomhet, lager/kontor og garasjeanlegg.

Nært opp til Os sentrum ligger det ett delvis eksisterende område som i planen foreslås utvidet mot sør på begge sider av Verjåa. Store deler av dette området eies av Os Kommune

I tilknytning til alpinanlegget legges det ut flere områder til ulik næringsvirksomhet.

Mesteparten av arealet ligger på moen ved foten av Hummelfjellet, mens ett større område til utleieleiligheter ligger langs vegen opp mot hyttefeltet.

De største arealene knyttes opp mot overnatting i form av utleiehytter og utleieleiligheter.

De øvrige næringsområdene skal kunne åpne for reiselivsrelatert virksomhet som tyngre

overnattingsanlegg, bevertning, service og forretningsbygg.

Utnyttelsesgrad, krav til biloppstilling og rekkefølgebestemmelser skal gå frem av reguleringsplaner som fremmes i områdene.

Konklusjon av KU for næringsområder:

Områdene er allerede omdisponert til næringsformål og delvis tatt i bruk til formålet. En kan ikke se at utbygging vil medføre vesentlige ulemper for natur, miljø eller andre samfunnsinteresser. Registrerte automatisk fredede kulturminner i området må sikres gjennom reguleringsplan.

En utbygging i tråd med formålet vil ha vesentlig positiv betydning for utviklingen i Hummelfjell og Os sentrum.

Fritids- og turistformål

Sentrumsområdet rundt alpinanlegget utvides for å gi rom for utvidelse av eksisterende eller nye tiltak, som servering, service og overnatting.

Eksisterende caravanplass inngår i område for fritids- og turistformål. På dagens plass er opparbeidet 37 permanente og 10 midlertidige oppstillingsplasser. Med den utvidelse som er lagt inn vil denne kapasiteten bli 3-doblet.

Langs ny hovedadkomst er det lagt ut ett område på ca 50 dekar til aktivitetsområde. Konkret er området tenkt nytt til klatrepark. Området er meget kupert, ligger vestvendt og har nær tilknytning til adkomst. Her vil mye av skog og vegetasjon ble stående igjen og parken vil innordne seg terreng og vegetasjon.

Konklusjon av KU for område for fritid- og turistformål:

Områdene er allerede omdisponert til tilsvarende formål.

En kan ikke se at utbygging vil medføre vesentlige ulemper for natur, miljø eller andre samfunnsinteresser.

En utbygging i tråd med formålet vil ha vesentlig positiv betydning for utviklingen i Hummelfjell og Os sentrum.

Idrettsanlegg

Hovedelementet for hele Hummelfjellsatsningen er alpindriften og nå etter hvert ski- og skiskytteranlegget. Rapporten fra Norsk Turistutvikling as påpeker viktigheten av at alpindelen får utvikle seg med flere heiser i skogbeltet og med heiser og nedfarer til toppen av Elvhøgda. Utbygging til toppen av Elvhøgda vil gi en helt annen dimensjon på alpinanlegget, samtidig som det utfordrer miljøhensynet. Å legge ut områder for alpint til toppen av Elvhøgda er tatt ut av denne planen i påvente av bedre utredninger for å se på hvilke konkrete tiltak som må til for en realisering av dette.

Delplanen åpner også for en betydelig utvidelse av anlegget mot øst, der en kan nå noe brattere områder.

Ski- og skiskytteranlegget inngår i planen slik det nå er i ferd med å bli bygd ut, og med den utvidelse som er planlagt.

Konklusjon av KU for område for idrettsanlegg:

Skianlegget

Området egner seg til skiskytteranlegg, og anleggsarbeidene er delvis igangsatt.

Etablering av skianlegget vil gi Hummelfjell-området flere bein å stå på, og stimulere til en aktiv livsstil. Positive ringvirkninger for næringslivet.

Bruk av området til skiareana vil ha middels positiv konsekvens

Utvidelse alpinanlegg

Området egner seg til utbygging og er allerede avsatt til utbyggingsformål. Utvikling av alpinanlegget skjer i et lite synlig område. Samlet sett gir utbygging en liten positiv konsekvens.

Nedlagt grustak

Endring av området til idrettsanlegg gir en uklar konsekvens så lenge selve idrettsformålet er uklart. Å ta i bruk området etter at uttaket er avsluttet er middels positiv konsekvens.

Alpinanlegg i høyfjellet

Tatt ut av planen

Andre tekniske anlegg – vannmagasin

For å utvikle ski- og alpinanlegget er det sentralt å få etablert snøproduksjonsanlegg for å kunne utvide sesong i begge ender. Til snøproduksjonsanlegget er det behov for ett vannmagasin på 30-35.000 m³. Dette foreslås lagt til ett lite bekkedar i ett søkk ca. 750 m syd for toppen av dagens heis. Smeltevann om våren vil bli magasinert til bruk om høsten. Det fremmes egen reguleringsplan for dette tiltaket med egen konsekvensvurdering og avklaring om konsesjonsplikt mot NVE. Nye byggeområder nedstrøms dammen må hensynta sikringsone mot bekk for eventuelt dambrudd.

Konklusjon av KU for område for vannmagasin:

En kan ikke se at utbygging vil medføre vesentlige ulemper for natur, miljø eller andre samfunnsinteresser. Tiltaket åpner for risiko for dambrudd. Dette vil bli nærmere utredet i egen KU gjennom fremleggelse av reguleringsplan.

Tidlig snø og snøproduksjon er viktig for ski- og alpinanlegget.

Å ta i bruk området til næringsvirksomhet vil samlet sett være en stor positiv konsekvens.

Samferdsel og teknisk infrastruktur

Hovedadkomsten til Hummelfjell tar av Rv.30 i Os sentrum og går delvis gjennom boligfelt om næringsområder. Vegen er i dag av rimelig god standard og det er bygget gang- og sykkelveg langs deler av den.

For å få realisert full utbygging av skiløypene knyttet til ski- og skiskytteranlegget er det vedtatt å gjøre utbedringer på eksisterende vei.

Fra avkjørselen til Kristofferegga boligfelt legges vegen om på vestsiden av byggeområdene til en når senter av alpinanlegget.

Dagens veg fra Os sentrum til Kristofferegga vil kunne benyttes i mange år fremover. Dersom trafikkbelastningen i dette området blir for stort bør alternativ trase utredes fram mot neste revidering av planen. Forslag til alternativ trase er tatt ut av denne planen.

Planen viser ny hovedadkomst opp til både eksisterende og nye områder for fritidsbebyggelse.

Ett viktig element i planen er at det skal være sammenhengende gang- og sykkelveg fra senter av Hummelfjell til Os sentrum. I første del fra Hummelfjell går gang- og sykkelvegen gjennom utbyggingsområdene hvoretter den følger hovedvegen.

Planene viser ett større parkeringsområde sentralt i utbyggingsområdene. I tillegg vil det bli stilt krav om at det innenfor hvert utbyggingsområde skal avsettes tilstrekkelig parkeringsareal til formålet.

Området ved Hummelfjell er godt utbygd med teknisk infrastruktur.

Sentrumsområdet blir forsynt med vann fra Os Vannalegg. Vannforsyningen er dimensjonert for brannvann.

Hyttefeltet har eget vannforsyningsanlegg. Anlegget forsynes med grunnvann som vannbehandles i ett nytt og moderne anlegg. Nye hytteområder dimensjoneres med brannvann.

Alt avløp fra både hyttefelt og sentrumsområde kobles til kommunalt avløpsanlegg med renseanlegg i Os sentrum. En vil anta at kapasiteten på dette anlegget må oppdimensjoneres i takt med utbyggingen i Hummelfjell.

Strøm til området leveres av Nord Østerdal kraftlag. Hovedtilførselen er i dag luftstrek. Denne vil imidlertid bli erstattet av jordkabel langs ny hovedveg.

Konklusjon av KU for område for samferdsel:

En kan ikke se at omlegging av hovedadkomst til Hummelfjell vil medføre vesentlige ulemper for natur, miljø eller andre samfunnsinteresser.

Foreslåtte omlegginger sammen med utbygging av gang- og sykkelveger vil gi bedre trafiksikkerhetsmessige forhold. Og vil være positivt både for eksisterende boligfelt og utviklingen i Hummelfjell.

Grønnstruktur

Mesteparten av arealene utenom byggeområdene legges ut som LNFR-områder. Friluftinteressene forsterkes gjennom hensynssone for to områder: Storegga som er nærområdet til Os skole / idrettsanleggene og ett område mellom to turdrag sør for boligområdene.

Areal til grønnstruktur avsettes i randsonen rundt område for råstoffutvinning og rundt og skiskytteranlegget og mellom løyper. Hensikten med disse grønnstrukturene er i sikre vegetasjon i områdene av klima og miljøhensyn.

Langs større bekker og vassdrag avsettes areal til naturområder for å sikre klimavernsoner og eksisterende vegetasjon.

Planen viser ett omfattende nett av turdrag, både eksisterende og foreslått nye. Turdragene vil være gjeldende både på sommerstid og på vinterstid. Gode turløyper både sommer- og vinter et viktig både for turister i Hummelfjell og ikke minst for lokalbefolkningen.

Båndleggingssoner

Planen viser båndlegging- og hensynssoner av ulik karakter:

- Båndleggingssoner etter kulturminneloven
Registrerte automatisk fredede kulturminner/fangstgraver er sikret med sammenhengende soner der slike ligger i rekke, eller som enkeltpunkt
- Hensynsone landbruk
All dyrkamark i planområdet er vist med hensynsone for å sikre og forsterke landbruksinteressene
- Hensynsone friluftsliv
I to områder; rundt Storegga/Bingtjønnan og syd for Kristofferegga forsterkes friluftinteressene i LNF-områdene. I tillegg legges samme hensynsone på ett belte langs turløypene
- Bevaring kulturminner
På Halvmilenget helt øst i planområdet er det ett lite setermiljø som en finner verdt å sikre særpreget på både i forhold til kulturmiljø, bygninger og landskap.
- Støysone
Rundt skiskytteranlegget er det lagt inn en gul støysone med støygrense 65 dB. Det er ikke foretatt støymålinger i området. Støyavgrensningen bygger på sjablong som forutsetter skyting med kaliber 22 mm og uten støyavgrensning på sidene av skytebanen. Avgrensningen legges inn for fullt utbygd skyteanlegg. Dvs. 50 skiver.

Risiko og sårbarhetsanalyse

Naturgitte forhold:

- Det er aldri registrert snø- eller steinskred i planområdet. En kan heller ikke se at planene medfører endringer som øker faren for slike hendelser
- Det går få, større vassdrag gjennom planområdet. Verjåa er en større bekk som kommer fra Hummelfjellet og går gjennom Os sentrum til Glåma. Denne kan under snøsmelting om våren gå ut over sine bredder, spesielt vest for Os sentrum. Den har aldri ført til skader. Denne plan medfører ikke endringer i vassdraget.
- Det planlegges et vannmagasin ovenfor hyttefeltet i delplanen. Dambrudd kan medføre skader på veg og noen hytter i hytteområde. Dette vil bli kartlagt ved egen KU for dette tiltaket og forutsetter godkjenning av NVE.
- Det er ikke foretatt radonundersøkelser i området

Infrastruktur

- En kan ikke se at utilsiktede hendelser på nærliggende transportårer utgjør vesentlig risiko for området. Det finnes imidlertid ikke alternativ adkomst inn til Hummelfjell – skianlegget.
- Økt aktivitet i området vil medføre vesentlig mer trafikk på veg. Dette er hensyntatt med omlegging av veg, separert sammenhengende gang- og sykkelveg fra Hummelfjell til Os sentrum, og ny kryssløsning mot boligfelt
- Området består av mye morenemasser. Overflatevann og drenering av området vil i hovedsak bli infiltrert i grunnen, eller ført til bekker med kapasitet for å ta unna dette.
- Bortfall av strøm, teletjenester, vannforsyning eller renovasjon vil ikke medføre mer ulemper enn hva som er normalt.
- Gang- og sykkelveg langs deler av Rv. 28 er vurdert. Alle turløyper er lagt til trygge områder
- Ut over oppbevaring av drivstoff til maskinpark i skianlegget og i masseuttakene samt gass på noen virksomheter i eksisterende industriområder oppbevares det ikke spesielt brannfarlig ting i området. Området er og vil bli dekket av godkjent brannvann. Anlegget i Hummelfjell med tilhørende hytteområder har kun en adkomst fra Os sentrum.
- Planområdets tidligere bruk har ikke hatt noen form for påviselige forurensende aktiviteter eller kjente deponier for slike. En tidligere offentlig søppelfylling ligger øst i planområdet.
- En kan ikke se at det i omgivelsene finnes anlegg eller forhold som vil kunne sette planområdet i spesiell fare.

En kan ikke se at planen medfører risiko for uønskede hendelser. Det er derfor ikke foretatt særskilte utredninger for dette eller beskrevet tiltak.

Sammendrag av konsekvensanalysene

Konsekvensutredningene er utført i henhold til beskrivelse i planprogrammet og arbeidsmetodikken er nærmere beskrevet i eget KU-dokument.

I planforslaget legges det opp til å legge ned et massetak og samtidig utvide et annet. Utvidelsen er stor, og området er beregnet til å inneholde over 2 mill. m³. masse. Dette vil gi uttak i rundt 100 år, gitt dagens uttakstakt. Her er det avgjørende at det lages en driftsplan og etterbruksplan for hele området. Dersom man åpner for å ta ut masse flere steder på samme ressurs og uten helhetlige planer, vil konsekvensene bli langt mer negative enn skissert i konsekvensutredningen

Ny hovedadkomst fra Os sentrum til dagens veg ved krysset til Kristofferegga boligfelt berører dyrka jord, beitområde og ett attraktivt friluftsområde. Utbygging vil også gi relativt store naturinngrep i form av vegfyllinger og skjæringer. Tiltaket vil imidlertid gi effektiv og trafikkikker adkomst fra Os sentrum til Hummelfjell og samtidig knytte disse to punktene tettere sammen.

For de øvrige utbyggingsområdene vil natur, miljø og samfunnsinteresser i liten grad bli påvirket negativt av utbygging. Det vil bli krevd reguleringsplaner for utbyggingsområdene der det blir stilt krav om tilpassing til terreng, ivaretagelse av vegetasjon og redusering av eksponering på lang avstand.

For utvikling av Hummelfjell og for utvikling av Os sentrum med tilhørende næringsliv vil en utbygging i tråd med denne plan være overveiende positivt.

Gjennomføring av plan – økonomiske konsekvenser for kommunen

Område for råstoffutvinning består av flere grunneiere. En ønsker å begrense antall uttak. For å sikre samtlige grunneiere utbytte av masseuttaket umiddelbart, vil en gjennom planbestemmelsene stille krav om utbyggingsavtale.

Planforslaget vil og kan utløse kommunal deltagelse i investeringer på følgende områder:

- Generell infrastruktur til Hummelfjell (veg, vann- og avløp)
- Flytting av hovedvannkilde
- Tilrettelegge for nytt masseuttak

Planprosess og medvirkning

Varsel om oppstart av kommunedelplan

Planarbeidet ble startet opp med utarbeidelse av ett planprogram.

Planprogrammet ble forelagt Planforum i Hedmark den 25.03.2009

Planprogrammet ble vedtatt av planutvalget den 23.04.2009 og deretter lagt ut til offentlig ettersyn.

Planoppstart ble kunngjort med annonse den og samtidig sendt til berørte parter, naboer og offentlige myndigheter. Høringsfristen ble satt til 12.06.2009

Planprogrammet ble stadfestet i kommunestyre den 25.02.2010. (forsinket ved en forglemmelse).

Ved høringsfristens utløp var det kommet inn 13 uttalelser. Disse oppsummeres slik:

Fra offentlige høringsinstanser:

- Fylkesmannen etterlyser en klarere målsetting for området rundt alpinanlegget og videre utbygging av hyttefeltene. Samtidig etterlyses en oversikt over viktige dokumenter som setter mål for og rammer for nasjonal arealpolitikk og andre eksisterende utredninger i området.
- Fylkeskommunen peker på at konsekvensen av nytt og eksisterende masseuttak må utredes i forhold til drikkevannskilde og at det må settes krav om slutføring og oppussing av eksisterende masseuttak. Fylkeskommunen er positiv til at planprogrammet legger fokus på automatisk vernede kulturminner – fangstgraver, og ber om at det avsettes store hensynsoner rundt fangstgravrekkene i framtidige reguleringsplaner.
- NVE påpeker at planen bør gi føringer for nytt masseuttak gjennom å sikre tilstrekkelig risikovurdering og dokumentasjon og gi bestemmelser som sikrer aktiviteten. Gjør også oppmerksom på at flytting av drikkevannskilde utløser konsesjonsplikt.
- Mattilsynet påpeker konsekvenser av flytting av masseuttak og vannkilde og derav behov for nye sikringssoner.
- Bergvesenet mener Os kommune bør stille krav om sikring av Verjåa grustak.
- Reindriftsforvaltningen hadde ingen merknad.
- Statens Vegvesen. Trafikkløsningen mellom Os sentrum og Hummelfjell må være effektiv, sikker og miljøbevist

Private uttalelser:

- En hytteeier påpeker at nye hytteområder mot vest må utløse ny hovedadkomst til hyttefeltene.
- Kristofferegga boligfelt påpeker stigningsforhold og kryssløsningen mellom Hummelfjellvegen og vegen til boligfeltet er trafikkfarlig og bør få en bedre løsning.
- Knut Bakosgjelten og Barne- og ungdomsrådet kommer med innspill på tiltak og aktiviteter til planen.

Merknader og innspill er vurdert og tatt inn i planen i den grad en har funnet det riktig.

Høringsinnspill

Det foreligger en oppsummering over innkomne høringsinnspill i ordinær høringsrunde, disse foreligger som eget vedlegg. Det er avholdt to befaringer i området med representanter fra Hedmark fylkeskommune og Fylkesmannen i Hedmark høsten 2010

Medvirkning i planprosessen

Formannskapet er politisk styringsorgan i egenskap av planutvalg

Det ble nedsatt en arbeidsgruppe for planarbeidet bestående av:

- Ingunn Holøymoen Miljøvernrådgiver
- Dag Øyen Byggesaksveileder
- Audun Holte NØ Næringsservice
- Arne Grue Ordfører
- Per Ousten Politiker
- Rune Høistad Hummelfjell as
- Gunnbjørn Trøan Os Grunneierlag
- Jon Helge Bjørnsrud Nøra Østre grunneierlag

Det er avholdt eget møte med Os barne- og ungdomsråd.

I forbindelse av at det ble utarbeidet eget temakart for ”Idrett og friluftsliv”, ble det avholdt ett eget åpent møte på dette.

Vedlegg

- Sjekkliste for ROS-analyse
- Planbestemmelser (eget dokument)
- Konsekvensutrdninger (eget dokument)

VEDLEGG 1

Sjekkliste Risiko og sårbarhetsundersøkelse
Kommunedelplan for HUMMELFJELL

Emne	Forhold eller uønsket hendelse	Vurdering	
		Nei	Ja og merknad (tiltak listes i planbeskrivelsen/ reg. best.)
Naturgitte forhold	Er området utsatt for snø- eller steinskred?	x	
	Er det fare for utglidning (er området geoteknisk ustabil)?	x	
	Er området utsatt for springflo/flom i sjø/vann?	x	
	Er området utsatt for flom i elv/bekk, herunder lukket bekk?	x	
	Er det radon i grunnen?		Ikke sjekket
	Annet (angi)	x	
Infrastruktur	Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser som kan inntreffe på nærliggende <i>transportårer</i> , utgjøre en risiko for området?		
	-hendelser på veg	x	
	-hendelser på jernbane	x	
	-hendelser på sjø/vann/elv	x	
	-hendelser i luften	x	
	Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser som kan inntreffe i nærliggende <i>virksomheter</i> (industriforetak etc.), utgjøre en risiko for området?		
	-utslipp av giftige gasser/væsker	x	
	-utslipp av eksplosjonsfarlige/brennbare gasser/væsker	x	
	Medfører bortfall av tilgang på følgende tjenester <i>spesielle</i> ulemper for området:		
	-elektrisitet	x	Ikke ut over normalt
	-teletjenester	x	Ikke ut over normalt
	-vannforsyning	x	Ikke ut over normalt
	-renovasjon/spillvann	x	Ikke ut over normalt
	Dersom det går høyspentlinjer ved/gjennom området:		
	-påvirkes området av magnetisk felt fra el.linjer?	x	
	-er det spesiell klatrefare i forbindelse med master?	x	Heismaster er sikret
	Er det <i>spesielle</i> farer forbundet med bruk av transportnett for gående, syklende og kjørende innenfor området:		
-til skole/barnehage?	x		
-til nærmiljøanlegg (idrett etc.)?	x		
-til forretning etc.?	x		
-til busstopp?	x		
Brannberedskap			
-omfatter området spesielt farlige anlegg?			
-har området utilstrekkelig brannvannforsyning (mengde og trykk)?	x		
-har området bare en mulig atkomstrute for brannbil?	x		

Tidligere bruk	Er det mistanke om forurensning i grunnen fra tidligere virksomheter?		
	-bensinstasjon/bilverksted/tankanlegg	x	
	-mekanisk verksted/skipsverft	x	
	-galvaniseringsverksted	x	
	-impregneringsverk	x	
	-avfallshåndtering/deponi	x	
	-gjentatte rivingsarbeider/rehabilitering av bygninger fra 1950 -1980	x	
	-byjord: sentrale og eldre bydeler	x	
	-gruver: åpne sjakter, steintipper etc.	x	
	-militære anlegg: fjellanlegg, piggtrådsperringer etc.	x	
	-annet (angi)	x	
Omgivelser	Er det regulerte vannmagasiner i nærheten, med spesiell fare for usikker is?	x	
	Finnes det naturlige terrengformasjoner som utgjør <i>spesiell</i> fare (stup etc.)	x	
	Annet (angi)	x	
Ulovlig virksomhet	Sabotasje og terrorhandlinger		
	- er tiltaket i seg selv et sabotasje-/terrormål?	x	Ja. Tele og forsvarsanlegg på Gråhøyda
	- finnes det potensielle sabotasje-/terrormål i nærheten?		

Utført av: Per Simensen

Dato: 22.02.2010

